

STED: TROPEZOO

Introduktion

Etologi og adfærd

Etologi, eller adfærdsbiologi, er studiet i årsagen til dyrs adfærd samt funktionen af den. Definitionen af adfærd er muskelsammentrækninger som respons til en stimuli og kan således både være en aktiv bevægelse og en stilstand, fx bide, ligge, stå, osv. Stimulus kan både komme udefra og indefra, dvs. det kan både være en reaktion på en høj lyd og på en refleks.



Dyrs velfærd

Adfærdsobservationer i Zoo benyttes bl.a. til at vurdere dyrets sundhedstilstand.

Dyr kan ikke verbalt fortælle, at de har ondt eller er syge, men dette kan afsløres af ændringer i dyrets adfærd. For zoodyrenes velfærd er det derfor vigtigt, at man kender til deres normale og naturlige adfærd for at kunne vurdere dyrets trivsel og sundhedstilstand. F.eks. bruger en løve gennemsnitligt 21 timer på at sove og dase; samtidig fordøjes den føde, den har indtaget. En løve, der primært er inaktiv i løbet af dagen, udviser derfor naturlig adfærd, hvorimod en løve, der gennem hele dagen er meget aktiv og konstant bevæger sig rundt i anlægget, typisk udviser unaturlig adfærd, der kan være tegn på mistrivsel.

Hos andre arter kan overdreven inaktivitet være et tegn på usund, unaturlig adfærd. Det er derfor vigtigt at kende artens naturlige adfærd, før man konkluderer på, om en adfærd er sund eller usund.

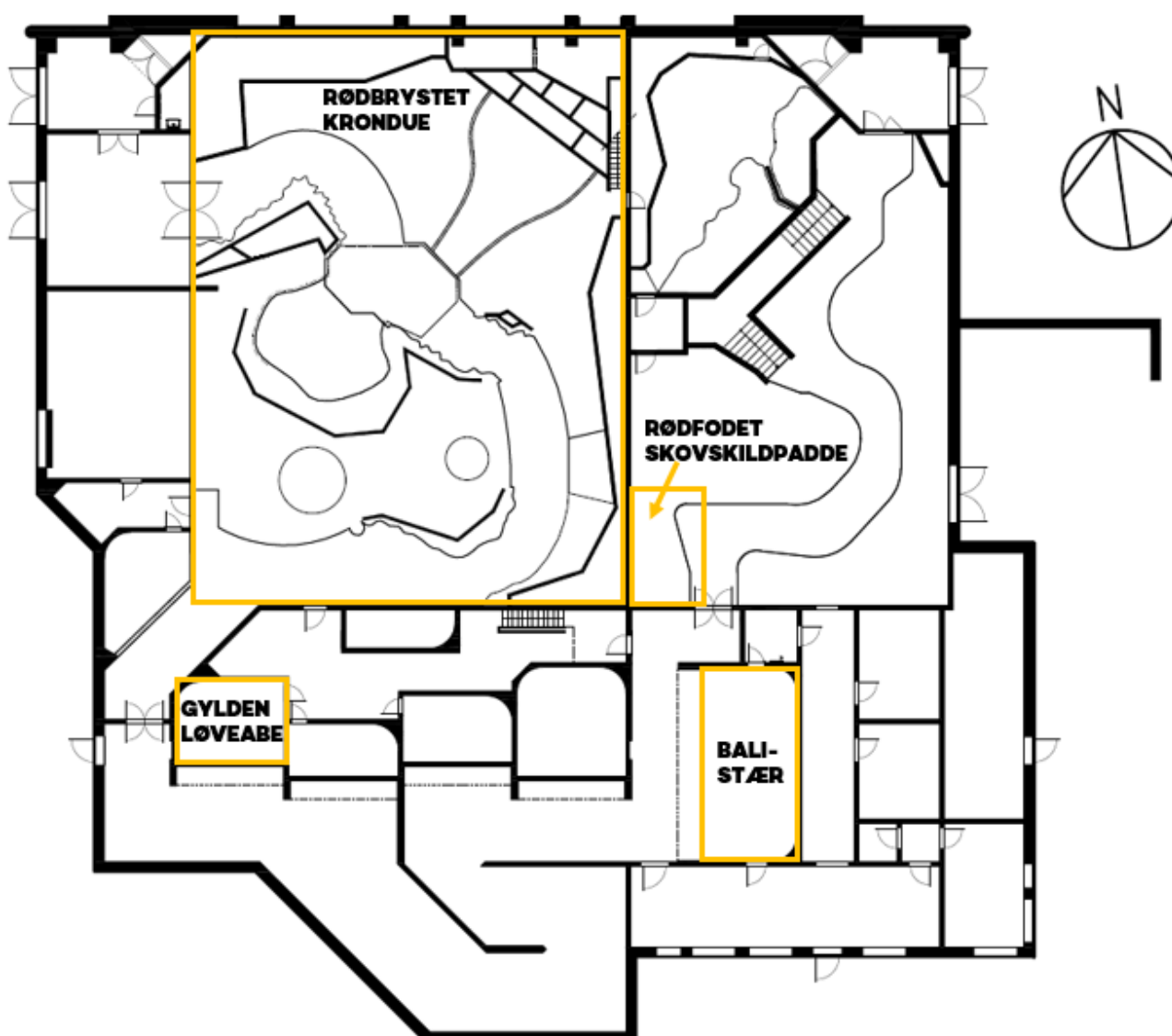
Anlægsdesign

Et andet kerneområde, som adfærdsobservationer benyttes til i Zoo, er en vurdering af, hvor optimalt et anlæg er. Analyser af anlægsudnyttelse kan fx bruges til at optimere et "dødt hjørne", installere en ekstra hvileplads eller indsætte et højere liggende udkigspunkt. Når man udfører adfærdsobservationer, er det vigtigt at være så neutral i sin fremtoning som muligt, så ens tilstedeværelse påvirker dyrets adfærd minimalt.

Metode

Jeres klasse bliver delt i grupper, som hver især skal se på to individer hos en af de nedenstående arter:

- A. Rødfodet skovskildpadde
- B. Rødbrystet krondue
- C. Balistær
- D. Gylden løveabe



1. Når I har fundet jeres art og anlæg, skal I finde den vedlagte plantegning over anlægget (se bilag). Plantegningen er på forhånd blevet opdelt i en række områder, fx B1, A2, C6, osv.
2. Start med at sammenholde plantegningen med det faktiske anlæg og bliv enige med hinanden om, hvor grænserne i anlægget går.
3. For at finde ud af hvilke forskellige tilstande (går, sover, flyver osv.) jeres dyr har, skal I bruge 5 min. på at observere på alle dyrene (af samme art) i anlægget. Skriv de forskellige tilstande op i skemaet, der hører til jeres dyr, under **Tilstand**.
4. Dernæst udpeger I de to individer af arten som I vil overvåge. I skal dele jer op så nogle af jer observerer på individ 1 og nogle observerer på individ 2.
5. Hvert 2. minut skal I notere hvor jeres individ er (fx B1) ud for den tilhørende tilstand (fx "Stå").

Eksempel

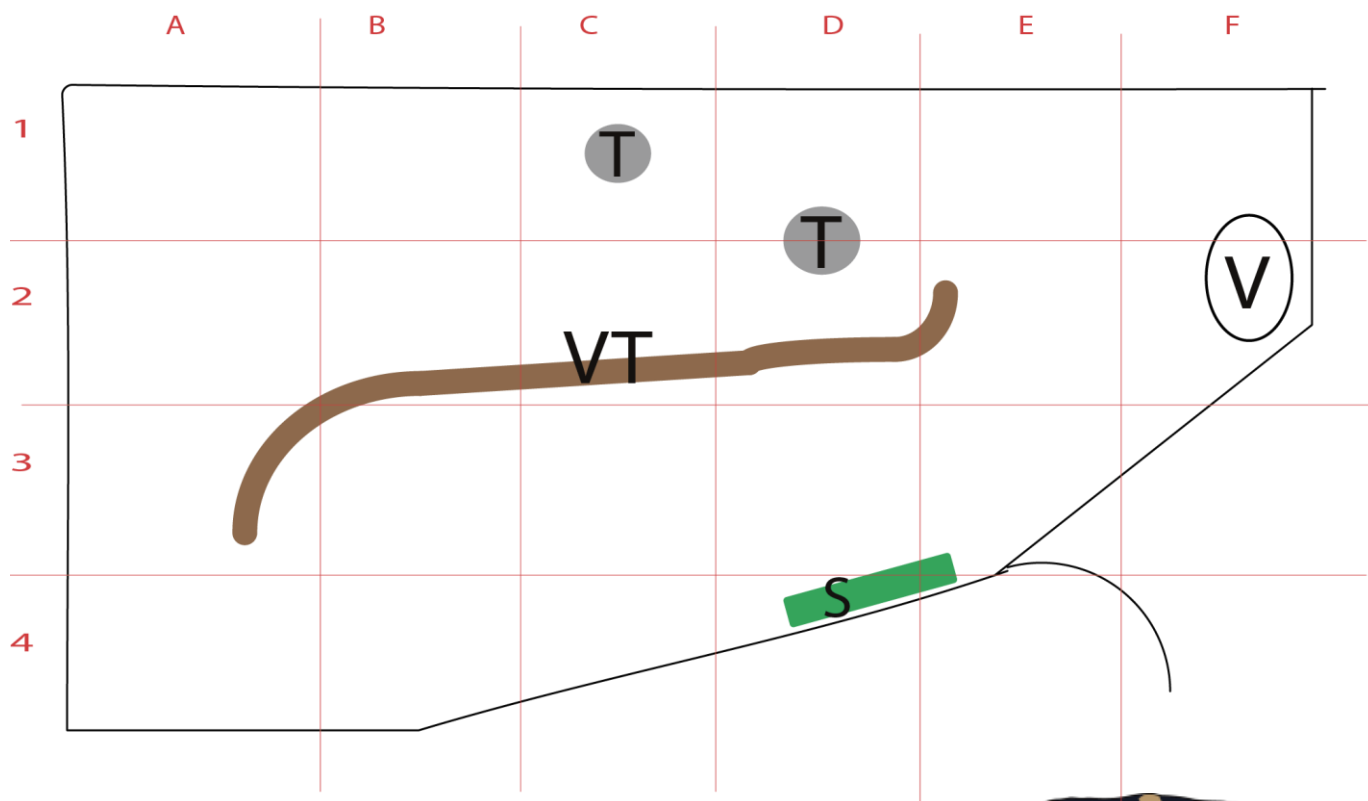
Et udfyldt skema kunne f.eks. se ud som nedenstående

Tilstand	09:00	09:02	09:04	09:06	09:08	09:10	09:12	09:14	09:16	09:18	I alt
Gå				B1	C3			D2	D3		4
Flyve			B1							D4	2
Ligge	B1	B1				D4					3
Hoppe							D4				1
I alt											10

Dette individ har altså gået i 40 % af tiden (4 ud af 10), og har befundet sig i område B1 40% af tiden (4 ud af 10).

Bilag A - Rødfodet skovskildpadde (Anlægget i sommerfuglehallen)

Tilstand											I alt
I alt											

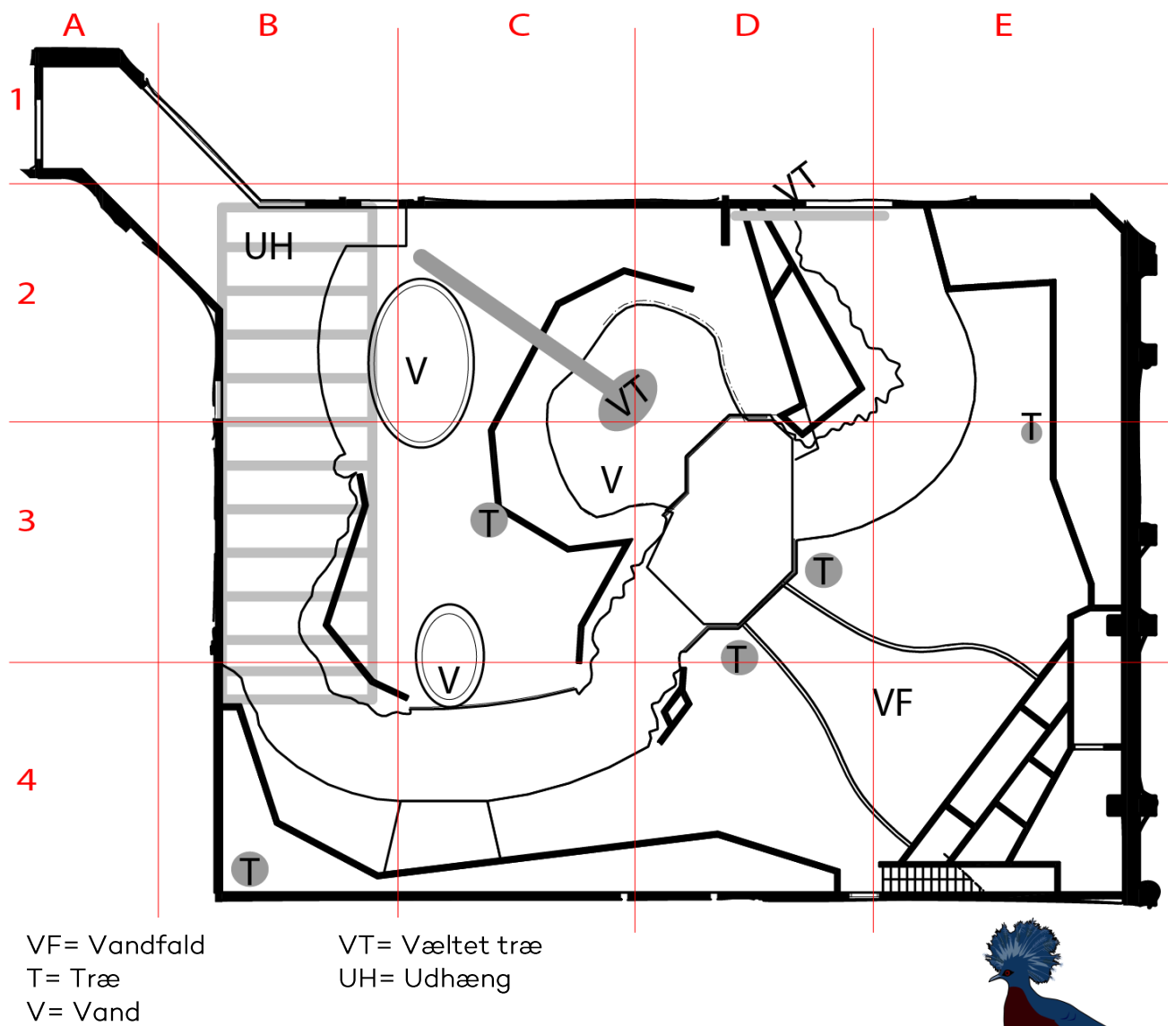


T= Træ
VT= Væltet træ
V= Vand
S= Skilt



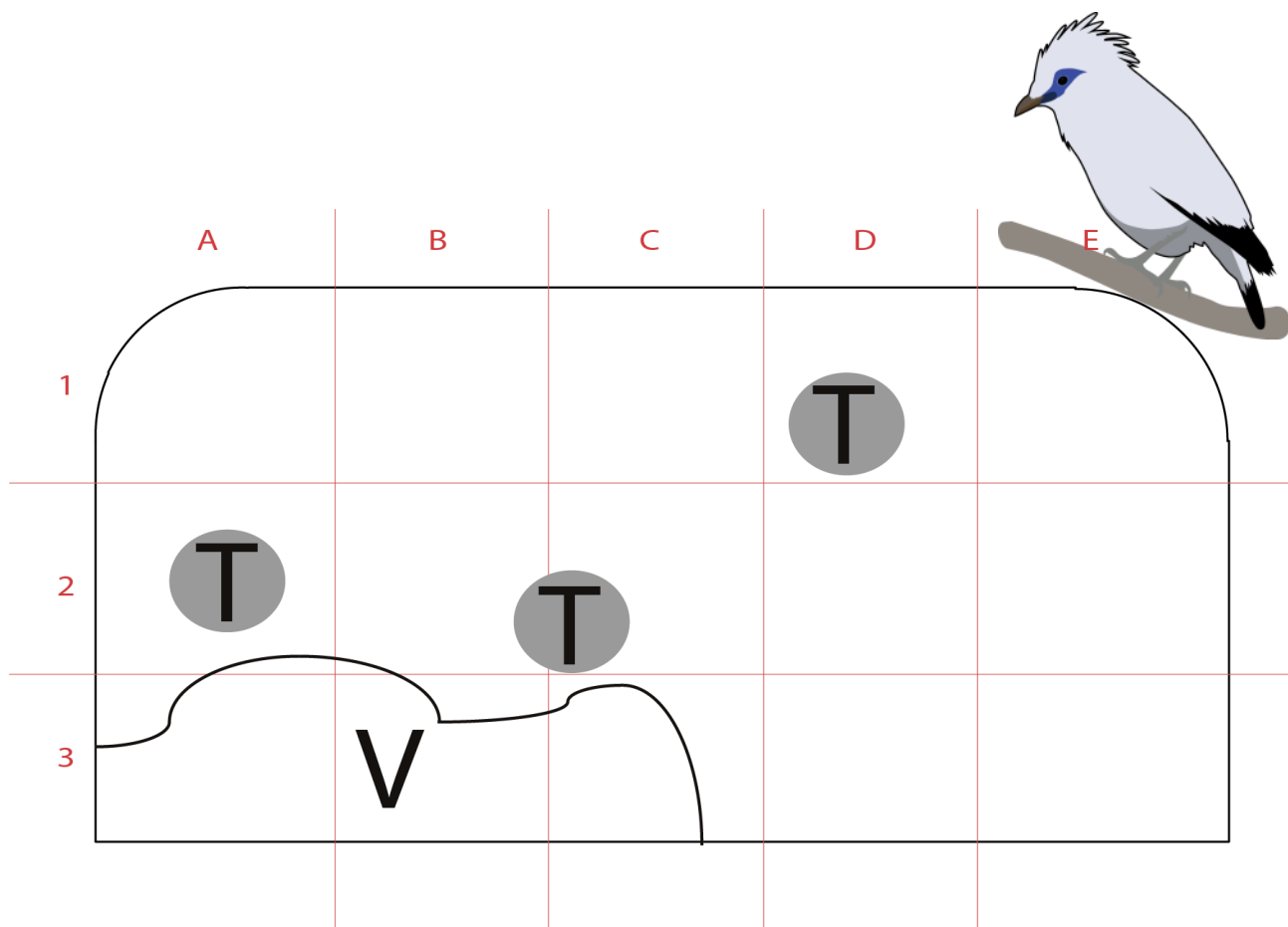
Bilag B - Rødbrystet krondue

Tilstand											I alt
I alt											



Bilag C – Balistær

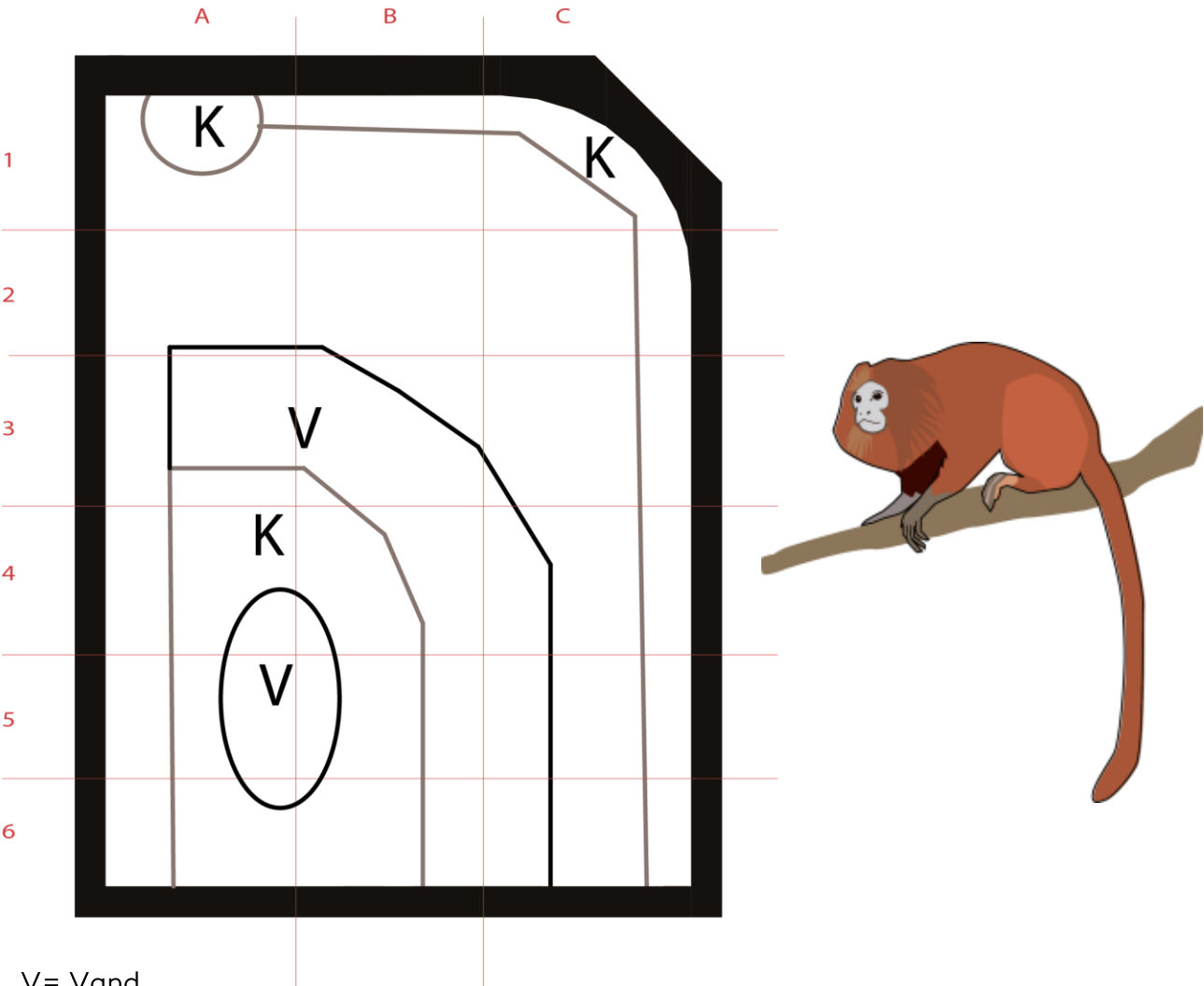
Tilstand											I alt
I alt											



T= Træ
V=Vand

Bilag D - Gylden løveabe

Tilstand											I alt
I alt											



V= Vand
K= Klippe

Databearbejdning og præsentation

1. Udregn den procentvise fordeling af aktiviteter og arealanvendelse.
2. Blev nogen områder benyttet mere end andre? Hvis ja, hvad tror I årsagen var til det?
3. Hvilke former for adfærd (tilstande) observerede I mest? Hvad udløste disse former for adfærd?
4. Overvej hvordan jeres resultater bedst kan formidles grafisk, og lav en skitse af det.